

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2018-671228533
(DOS-2016-0004358)

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Verkenning gezonde leefomgeving Zuid-Holland,
Inventarisatie van rol, taak en ambitie van de provincie
Zuid-Holland.

Geachte Statenleden,

U heeft ons gevraagd een verkenning te starten die inzicht geeft hoe de provincie vanuit haar rollen, taken en bevoegdheden kan bijdragen aan een gezonde leefomgeving (motie M782). In de motie 847 hebben Provinciale Staten vervolgens nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de ambitie ten aanzien van luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid, bodem- en waterkwaliteit. De zogenaamde grijze gezonde leefomgeving. Wij hebben u met onze brief van 13 november jl. geïnformeerd over de voortgang van de verkenning en u uitgenodigd in een thema-sessie op 12 december bij te dragen aan de verkenning.

Inventarisatie gezonde leefomgeving Zuid-Holland

Met deze brief bieden wij u de 'inventarisatie gezonde leefomgeving Zuid-Holland' aan als basis voor genoemde thema-sessie gezonde leefomgeving. Ook geven wij in deze brief kort de hoofdlijnen van de inventarisatie weer. De 'inventarisatie gezonde leefomgeving Zuid-Holland' brengt in beeld wat verstaan wordt onder een gezonde leefomgeving en welke trends en ontwikkelingen spelen. Ook wordt uitgebreid ingegaan op de huidige rol en taak van de provincie ten aanzien van de gezonde leefomgeving. Tenslotte geeft de inventarisatie weer waar op de grijze gezonde leefomgeving al met ambitie wordt geïntensiveerd, en een eerste aanzet op wat de provincie nog meer kan doen om de gezonde leefomgeving te beschermen en te bevorderen.

Gezonde leefomgeving prioriteit voor Zuid-Holland

Het werken aan een gezonde leefomgeving is voor de provincie Zuid-Holland een prioriteit. Zuid-Holland is de drukst bevolkte provincie van Nederland waar mensen wonen, werken en recreëren. De provincie kent als gevolg van de stedelijke agglomeratie, het Haven Industrieel Complex en de logistiek een uitdaging op het terrein van een gezonde leefomgeving. Tegelijkertijd groeit het besef dat een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving essentieel is in de

concurrentie om talent (en bedrijven en bezoekers) tussen stedelijke agglomeraties. Hier ligt een kans voor de provincie om een impuls te geven aan een sterk, slim en schoon Zuid-Holland.

Invoering van de Omgevingswet

Met de invoering van de Omgevingswet verschuift de afwegingsruimte van de provincie van een goede ruimtelijke ordening naar de (gezonde) leefomgeving. We sluiten daarbij aan bij de definitie van het RIVM: “een gezonde leefomgeving ervaren bewoners als prettig, nodigt uit tot gezond gedrag en geeft bescherming tegen negatieve omgevingsinvloeden”.

Wat de provincie Zuid-Holland al doet aan de gezonde leefomgeving

Het bestaande beleid van de provincie Zuid-Holland ten aanzien van de gezonde leefomgeving richt zich in belangrijke mate op milieutaken in de zogenaamde grijze leefomgeving: luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid, water en bodem. Hiermee worden de inwoners van Zuid-Holland beschermt tegen de belangrijkste invloeden van buitenaf die schade aan de gezondheid kunnen opleveren. De provincie voldoet hiermee niet alleen aan haar wettelijke taken, maar heeft op een aantal thema's haar inzet geïntensiveerd.

Zo werkt de provincie aan een veiliger Zuid-Holland door de kans te minimaliseren dat grote groepen mensen slachtoffer worden van bijvoorbeeld ongevallen met gevaarlijke stoffen. Ter realisering van deze doelstelling zetten we in de uitvoering in op het reduceren van risico's aan de bron, clusteren van risicovolle activiteiten, verantwoord combineren van risicovolle activiteiten en (beperkt) kwetsbare objecten, nemen van maatregelen bij de ontvanger en professionaliseren van de uitvoering. Jaarlijks rapporteren wij in de begrotingscyclus over de daling van het aantal knelpunten waarbij van overschrijding van het plaatsgebonden en groepsrisico sprake is.

De ambitie van de huidige aanpak luchtkwaliteit is om met de beschikbare middelen zoveel mogelijk te bereiken op het gebied van luchtkwaliteit. Daarbij wordt gestreefd naar het behalen van de WHO-advieswaarden. Langs provinciale wegen zijn er geen knelpunten ten aanzien van de Europese grenswaarden voor fijn stof en stikstofoxiden; specifieke luchtkwaliteitsknelpunten in stedelijke gebieden worden door de verantwoordelijke partners met maatregelpakketten aangepakt. Met het provinciale verbod op varend ontgassen van benzeen en benzeenhoudende stoffen is de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen door de binnenvaart al deels teruggedrongen en een internationale verdragswijziging, leidend tot nationale regelgeving, afgedwongen.

We nemen met het nieuwe Actieplan Geluid 2018-2023 maatregelen om de ervaren geluidhinder langs provinciale wegen te verminderen. Voor een deel gebeurt dat met een beproefde aanpak: op basis van de Europese geluidkaarten zijn knelpunten langs de wegen berekend die in aanmerking komen om opgelost te worden. Nieuw is dat inwoners die geluidsoverlast ervaren op plekken die niet uit de berekeningen naar voren kwamen, de mogelijkheid krijgen om die knelpunten onder de aandacht van de provincie te brengen. Op basis van de in het Ontwerp actieplan opgenomen klachtenregeling bekijken we vervolgens welke oplossingen in aanmerking komen.

Als bevoegd gezag in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb) werken we aan realisatie van de ambitie dat voor 2021 alle spoedlocaties zijn gesaneerd dan wel de risico's van deze locaties zijn beheerst.

Bij aanpassingen aan het watersysteem gelden twee uitgangspunten: ze zijn klimaatbestendig en de natuurlijke processen krijgen, waar dat kan, meer ruimte of worden beter benut. Daarnaast verbeteren wij met onze partners de waterkwaliteit conform de Kaderrichtlijn Water (KRW) en streven naar een klimaatbestendige zoetwatervoorziening. De waterkwaliteit is optimaal voor verschillende functies in de leefomgeving en economie.

In de Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving hebben wij het nastreven van de gezonde leefomgeving voor mens en natuur expliciet als beleidsdoel opgenomen. De provincie streeft naar het voorkomen en verminderen van stress-gerelateerde ziektes door het aanbieden van verschillende soorten groen (bos, park, recreatieterreinen) en het aanbieden van verschillende recreatieve mogelijkheden in het groen en op het water. Samen met partners werken we mee aan een verhoging van de levensverwachting in verschillende wijken.

Naast de inzet van de provincie op de grijze en groene leefomgeving draagt de provincie ook via haar overige beleidstaken – bijvoorbeeld op ruimte, economie en bereikbaarheid - bij aan een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving. Voorbeelden daarvan zijn het borgen van de ruimtelijke kwaliteit om een aantrekkelijke provincie te blijven, het aantrekken van bedrijven om werkgelegenheid te creëren en het aanleggen van fietspaden om het fietsen te stimuleren. Hierbij koppelt de gezonde leefomgeving eerder mee dan dat het een expliciet doel is. Ook het faciliteren van gezond gedrag vanuit de leefomgeving wordt nog niet gezien als een kerntaak van de provincie.

De verschillende transitie-opgaven in Zuid-Holland zoals verstedelijking, energietransitie, klimaatadaptatie en circulair hebben effect op de gezonde leefomgeving van Zuid-Holland - zowel in positieve als negatieve zin. Hier liggen kansen om de gezonde leefomgeving meer te betrekken in het provinciale beleid.

Wat kunnen we als provincie nog meer doen aan het beschermen en bevorderen van de gezonde leefomgeving?

De inventarisatie biedt een aantal mogelijke aangrijpingspunten om als provincie de gezonde leefomgeving verder te bevorderen. Wij willen u deze aangrijpingspunten graag mee geven voor de thema-sessie.

Het eerste aangrijpingspunt is de mogelijkheid om de inzet te intensiveren op de provinciale taken op het gebied van de grijze leefomgeving. Op de ambities op externe veiligheid, luchtkwaliteit, geluid, bodem- en waterkwaliteit wordt op dit moment al geïntensiveerd, zoals het streven naar WHO-advieswaarden ten aanzien van de luchtkwaliteit, het provinciaal verbod op het varend ontgassen van benzeen en benzeenhoudende gassen, de ambitie voor bodem om alle spoedlocaties te saneren of de risico's van deze locaties te beheersen voor 2021 en de ambitie voor water om het systeem niet alleen schoon maar ook klimaatbestendig te maken. Aanvullend kan worden gekozen voor intensivering van het huidige beleid door bijvoorbeeld ook voor geluid te streven naar WHO-advieswaarden. Daarnaast biedt de Omgevingswet de mogelijkheid om gebiedsgericht aanvullende omgevingswaarden vast te stellen voor bijvoorbeeld luchtkwaliteit en/of geluid. Aanvullende omgevingswaarden kunnen alleen worden ingesteld voor waarden die door die betreffende overheidslaag (in dit geval de provincie) te beïnvloeden zijn en er dient een programma ter verbetering van de desbetreffende waarde te worden ingesteld (en gemonitord).

Een tweede aangrijpingspunt is het bevorderen van gezond gedrag door bij te dragen aan een gezonde leefomgeving. Met de Visie Groenblauwe Leefomgeving wordt een eerste stap gezet in het bevorderen van gezond gedrag door het aanbieden van verschillende soorten groen voor rust en recreatie. Dit is aanvullend op de inzet die de provincie al pleegt op onder andere fiets. Gezien de problematiek wordt op dit moment door het Rijk met een brede coalitie van markt en maatschappelijke partijen een nationaal preventie-akkoord gesloten gericht op het tegen gaan van roken, drinken en obesitas. De provincie zou kunnen overwegen hieraan bij te dragen of inzet juist te richten op wat zij aanvullend kan doen ten opzichte van hetgeen andere partijen al doen.

Ten derde is het mogelijk om de transitie-opgaven te benutten om (binnen de taken van de provincie) de gezonde leefomgeving te beschermen en te bevorderen en een gezonde groei op langere termijn veilig te stellen. Klimaatadaptatie is gericht op het voorkomen van calamiteiten, bodemdaling en hittestress en draagt op deze wijze bij aan de gezonde leefomgeving. Hier ligt een kans om de klimaat-aanpak te verbinden aan die gebieden waar gezondheidswinst is te behalen. In Zuid-Holland is het verstedelijkingsbeleid gericht op het bouwen binnen bestaande stads- en dorpsgebied. Dit biedt kansen om de gezonde leefomgeving te versterken op die plekken met de grootste achterstand door de woningvoorraad te vernieuwen, te verduurzamen en de leefomgeving in te richten zodat deze gezond gedrag stimuleert.

Tot slot zien wij als vierde mogelijkheid het benutten van de positie die Zuid-Holland heeft als economische motor van het land. Bijvoorbeeld door met de Greenports aan te sluiten bij de transitie naar duurzaam en innovatief die, onder de noemer van greenport 3.0, worden gemaakt. Zoals het verduurzamen van de logistiek en bereikbaarheid en met de transitie van de haven tot een bio-based, circulaire en duurzame mainport.

Wij wensen u een inspirerende thema-sessie en hopen dat u in de gelegenheid bent op 12 december bij te dragen aan de verkenning gezonde leefomgeving. Uw bijdrage en het resultaat van gesprekken met regionale stakeholders die in januari 2019 worden gevoerd, verwerken wij in een Ambitie-agenda Gezonde Leefomgeving. Met het aanbieden van deze Ambitie-agenda aan Provinciale Staten, naar verwachting in februari 2019, ronden we de verkenning af. De verkenning kan zo een fundament vormen voor het volgende college en de invoering van de omgevingswet in de toekomst.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. H.M.M. Koek

voorzitter,

drs. J. Smit

Bijlagen:

- Inventarisatie gezonde leefomgeving Zuid-Holland, november 2018